

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 35T/9/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123010275
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Krivošík
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2023:2123010275.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava, samosudcom JUDr. Branislavom Krivošíkom, v trestnej veci obžalovaného: X. Y. nar. XX.XX.XXXX v Z., pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona, § 207 ods. 3 písm. b), písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, na hlavnom pojednávaní dňa 28.08.2023, takto

rozhodol:

X. Y. nar. XX.XX.XXXX v Z.
trvalé bydlisko: Q. J. G. J. XXXX/X, XXX XX J.,

s a u z n á v a z a v i n n é h o , ž e

v období od mesiaca jún 2018 až doposiaľ, s výnimkou obdobia od 27.10.2022, odkedy vykonáva nepodmienečný trest odňatia slobody, v J. ani inde na území Slovenskej republiky úmyselne riadne a včas neplatil výživné na svoju maloletú dcéru G. Y., nar. 13.09.2007, bytom u matky S. Z. v J., Y. XXX, i keď mu vyživovacia povinnosť v minimálnom rozsahu 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa vyplývala priamo zo zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov a výška vyživovacej povinnosti mu bola určená tiež rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 25.03.2014, sp. zn. 8P/36/2013-93, právoplatným dňa 16.04.2014, a to tak, že je povinný platiť na výživu maloletej Heidi Zábrodskkej sumu 100,-€ mesačne, vždy do 15. dňa každého mesiaca dopredu k rukám matky Soni Z., a hoci si bol obvinený X. Y. vedomý tejto vyživovacej povinnosti voči maloletej dcére G. Y. a za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona už bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 22.05.2018, sp. zn. 1T/77/2017, právoplatným dňa 22.06.2018, nejavil vážny záujem nájsť a udržať si stále zamestnanie a zabezpečiť si pravidelný zdroj príjmov, z ktorého by mohol výživné uhrádzať a úrad práce o sprostredkovanie zamestnania nepožiadaval, pričom od júna 2018 obvinený na výživu svojej nezaopatrenej dcéry G. Y. prispel finančne iba v mesiaci január 2023 sumou vo výške 11,37 eur, v mesiaci marec 2023 sumou vo výške 100 eur, v mesiaci apríl 2023 sumou vo výške 54,05 eur, v mesiaci máj 2023 sumou vo výške 54,85 eur, v mesiaci jún 2023 sumou 54,31 eur a v mesiaci júl 2023 sumou 41,15 eur, čím mu za obdobie od mesiaca jún 2018 do mesiaca október 2022 (vrátane) a od mesiaca júl 2023 až doposiaľ vznikol dlh na výživnom vo výške 5184,27,-€,

t e d a

najmenej dva mesiace v období dvoch rokov úmyselne neplnil zákonnú povinnosť vyživovať iného, čin spáchal závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas a uvedený čin spáchal, hoci bol v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch za taký čin odsúdený,

č í m s p á c h a l

prečin zanedbanie povinnej výživy podľa § 207 odsek 1, odsek 3 písmeno b), písmeno c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona

a odsudzuje sa:

Podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona s prihliadnutím na § 36 písm. l) Trestného zákona, § 37 písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, na trest odňatia slobody vo výmere 24 mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona sa obžalovaný na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

o d ô v o d n e n i e :

Súd na hlavnom pojednávaní, vykonal dokazovanie výsluchom obžalovaného, výsluchom svedkyne - poškodenej, listinnými dôkazmi a to potvrdením o návšteve školy maloletej, s potvrdenkami o zaplatení výživného v časti a so správami na obžalovaného zo Sociálnej poisťovne a od zamestnávateľa, súdnymi rozhodnutiami o úprave výživného na maloletú, ako aj lustráciami a správami na obžalovaného.

V prejednávanej trestnej veci nebolo sporné, že obžalovaný je otcom mal. Heidi Y., čo vyplýva z rodného listu dieťaťa. Spornou nebola ani skutočnosť, že

a) obžalovanému vyživovacia povinnosť na dieťa vyplýva zo Zákona o rodine a jej rozsah mu bol určený rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 25.03.2014, sp. zn. 8P/36/2013-93, právoplatným dňa 16.04.2014, a to tak, že je povinný platiť na výživu maloletej G. Y. sumu 100,-€ mesačne, vždy do 15. dňa každého mesiaca dopredu k rukám matky S. Z.,

b) bol uznaný za vinného z prečinu podľa § 207 ods. 1, od. 3 písm. c) Tr. zák. rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. sp. zn. 1T/77/2017, právoplatným dňa 22.06.2018.

Obžalovaný na hlavnom pojednávaní uviedol, že vyživovaciu povinnosť si riadne neplnil, dlh na výživnom v rozsahu 5300 eur nepoprel, počas výkonu trestu odňatia slobody vyživovaciu povinnosť riadne nahlásil a z dosahovaných príjmov bola vyživovacia povinnosť poškodenej uhrádzaná. Pred nástupom pracoval len príležitostne a brigádne, po prepustení z výkonu trestu sa plánuje zamestnať u bratovej v stavebnej spoločnosti. Súd vzhľadom na jeho žiadosť a vyjadrenie, že dlh na výživnom dodatočne uhradí, odročil hlavné pojednávanie, a poskytol obžalovanému dodatočnú lehotu na plnenie zameškanej vyživovacej povinnosti.

Svedkyňa - poškodená S. Z. na hlavnom pojednávaní uviedla, že obžalovaný jej systematicky od roku 2018 neplní vyživovaciu povinnosť. Prostredníctvom ÚVTOS a súdneho exekútora jej boli uhradené nasledovné plnenia: v mesiaci január 2023 sumou vo výške 11,37 eur, v mesiaci marec 2023 sumou vo výške 100 eur, v mesiaci apríl 2023 sumou vo výške 54,05 eur, v mesiaci máj 2023 sumou vo výške 54,85 eur, v mesiaci jún 2023 sumou 54,31 eur a v mesiaci júl 2023 sumou 41,15 eur, iné platby na výživné alebo vecné plnenie, s výnimkou tých, ktoré sú uvedené v obžalobe, jej neboli uhradené. Obžalovaný s dcérou nemá žiadny vzťah. S výživou dcéry má bežné náklady, v súčasnosti dcéra navštevuje základnú školu v novom školskom roku bude navštevovať strednú umeleckú školu.

Z listinných dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní (výpisu z účtu poškodenej, správa súdneho exekútora JUDr. Liščáka, správa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou o rozúčtovaní pracovnej odmeny obžalovaného) k výške uhradeného výživného v spojení s výsluchom poškodenej súd mal preukázané, že za obdobie od júna 2018 do októbra 2022 a od mesiaca júl 2023 do mesiaca september 2023 vrátane uhradil obžalovaný výživné iba v mesiaci január 2023 sumou vo výške 11,37 eur, v mesiaci marec 2023 sumou vo výške 100 eur, v mesiaci apríl 2023 sumou vo výške 54,05 eur, v mesiaci máj 2023 sumou vo výške 54,85 eur, v mesiaci jún 2023 sumou 54,31 eur a v mesiaci júl 2023 sumou 41,15 eur

Obžalovaný vykonával trest odňatia slobody vo výmere 1 rok, ktorý mu bol uložený rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 1T/77/2017, za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. c) Tr. zák. od 27.10.2022 do 19.06.2023, kedy bol uznesením tunajšieho súdu sp. zn. 5Pp/37/2023 podmienčne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody (rozsudok OS Trnava, sp. zn. 1T/77/2017, uznesenie OS Trnava, sp. zn. 5Pp/37/2023 zo dňa 19.06.2023)

Z výsluchu obžalovaného, svedkyne - poškodenej a listinných dôkazov bolo bez rozumných pochybností preukázané, že obžalovaný najmenej tri mesiace v období dvoch rokov neplnil zákonnú povinnosť vyživovať iného. Túto povinnosť neplnil počas obdobia viac ako 50 mesiacov (za obdobie od júna 2018 do októbra 2022 a od mesiaca júl 2023 do mesiaca september 2023 vrátane, s výnimkou plnení, ktoré sú uvedené vyššie).

Z dokazovania vykonaného správami na obžalovaného je zrejmé, že obžalovaný v žalovanom období neplnenia si vyživovacej povinnosti pracoval len v období počas výkonu trestu, inak riadne zamestnaný nebol, pričom súdu neuviedol relevantné dôvody, prečo dlhodobo nie je zamestnaný, nemá žiadny legálny príjem, keď k 01.03.2023 nebol evidovaný v registroch Sociálnej poisťovne ako osoba, ktorá by poberala pravidelné príjmy zo zamestnania alebo podnikania (správa Sociálnej poisťovne, lustrácia v registri Sociálnej poisťovne, správa zamestnávateľa Edymax Personal Management, s. r. o.). V žalovanom období nebol evidovaný ani na príslušnom úrade práce ako uchádzač o zamestnanie/sprostredkovanie zamestnania (správa ÚPSVaR Piešťany).

Súd má za to, že obžalovaný snahu nájsť si riadne zamestnanie s trvalým, pravidelným a dostatočným príjmom súdu dostatočne nepreukázal, keď aj z výpisu zo Sociálnej poisťovne a zo správy od predchádzajúceho zamestnávateľa vyplýva, že naposledy pracoval v období od rokov 2017 a 2018 s výnimkou obdobia, kedy bol pracovne zaradený počas výkonu trestu odňatia slobody. Súd obžalovanému pripomína, že stav, kedy dlh na výživnom je spôsobený tým, že svoju vyživovaciu povinnosť svojvoľne, bez objektívnych príčin riadne neplnil, čím spôsobil stav, kedy jeho dlh na výživnom dosiahol úroveň niekoľko tisíc eur, spôsobil svojou vlastnou nečinnosťou. Súd považuje za vhodné obžalovanému tiež zdôrazniť, že nie je jeho oprávnením si svojou vlastnou úvahou upravovať výšku vyživovacej povinnosti, ktorá mu bola určená právoplatným súdnym rozhodnutím bez toho, že by existovali objektívne skutočnosti nezávislé na jeho vôli, ktoré mu výživné v stanovenej výške neumožňujú plniť. V žiadnom prípade však trestnoprávnej zodpovednosti obžalovaného nezbavuje jeho prípadná nepriaznivá finančná situácia bez toho, aby existovala objektívna skutočnosť, ktorá by obžalovanému objektívne bránila nájsť si prácu (a udržať si ju) a teda si potrebný príjem zabezpečiť. Z vykonaného dokazovania a ani výsluchom obžalovaného a listinnými dôkazmi a nie je možné dospieť k záveru, že obžalovanému by v plnení zákonnej vyživovacej povinnosti bránila objektívna skutočnosť nezávislá na jeho vôli.

Výsledky procesu dokazovania preto dávajú súdu bezpečný záver na skonštatovanie, že obžalovaný ako všeobecne trestne zodpovedný subjekt s individuálne určenou povinnosťou tým, že najmenej tri mesiace v období dvoch rokov úmyselne neplnil zákonnú povinnosť vyživovať iného. Uvedeným konaním naplnil všetky zákonné znaky skutkovej podstaty prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák., ako aj kvalifikačné znaky v zmysle § 207 ods. 3 písm. b), písm. c) Tr. zák. teda neplnenie vyživovacej povinnosti po dlhší čas a za taký čin bol už v predchádzajúcich 2 rokoch odsúdený alebo z výkonu trestu prepustený. Tu je treba dodať, že vo všeobecnosti nie je možné jednoznačne vymedziť, aký časový úsek sa považuje za „dlhší čas“ v zmysle § 138 písm. e) Tr. zák. Konanie po dlhší čas prichádza do úvahy nielen pri pokračovacích trestných činoch, ale najmä pri trestných činoch trvácich, tzn. vtedy, keď sa vyvolá a udržiava protiprávny stav po určitú dobu. Dlhším časom sa rozumie časový úsek, ktoré dĺžka je ovplyvnená „intenzitou“ trestného činu, tzn. závažnosťou trestného činu z hľadiska výšky zákonom stanovenej trestnej sadzby. V prípadoch vyššej trestnej sadzby bude „dlhší čas“ v skutočnosti kratší, ako pri trestných činoch s nižšou trestnou sadzbou. V zmysle ustálenej súdnej praxe sa dlhším časom rozumie obdobie 6-tich mesiacov, pričom pri trestnom čine zanedbania povinnej výživy je to doba spravidla presahujúca obdobie jedného roka.

Z hľadiska zavinenia súd konanie obžalovaného kvalifikoval ako nepriamy úmysel, pretože obžalovaný vedel, že svojim konaním, resp. opomenutím konania, na ktoré bol povinný, môže spôsobiť porušenie objektu chráneného Trestným zákonom a pre tento prípad s tým bol aj uzrovaný..

Z listinných dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní k osobe obvineného je potrebné poukázať najmä na:

- odpis z registra trestov obžalovaného, z ktorého vyplýva, že menovaný bol doposiaľ 2x súdne trestaný, vo všetkých prípadoch za prečin marenia vyživovacej povinnosti, pričom pri prvom odsúdení mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody 1 rok, v druhom prípade nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 1 rok.;

- evidenciu priestupkov, z ktorej vyplýva, že obžalovaný sa 30.04.2017 dopustil priestupku proti majetku
- krádeže, .

Pri úvahe o druhu a výmere trestu, pri rešpektovaní zásad ukladania trestov tak, ako to predpokladá ustanovenie § 34 Tr. zák., prihliadol súd na spôsob spáchania činu úmyselným konaním obžalovaného následok konania obžalovaného v podobe porušenia druhového objektu chráneného Trestným zákonom, zavinenie vo forme nepriameho úmyslu (§ 15 ods. 1 písm. b) Tr. zák.), pohnútku, a existenciu prirážajúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Tr. zák., pričom prihliadol i na osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosť jeho nápravy, ako i údaje vyplývajúce z odpisu jeho registra trestov, z ktorého je zrejmé, že obžalovaný bol doposiaľ 2-krát súdne trestaný (a údaje z ústrednej evidencie priestupkov MVSR, z ktorej vyplýva, že obžalovaný bol v období 1-krát priestupkovo riešený pre priestupky na úseku majetku (drobná krádež).

Vzhľadom na zhodný počet prirážajúcich a pofahčujúcich okolností, je trestná sadzba za spáchaný prečin podľa § 207 ods. 3 Tr. zák. s poukazom na § 38 ods. 2, zákona v rozmedzí 1 rok - 5 rokov. V rámci tejto trestnej sadzby určil súd obžalovanému nepodmienečný trest odňatia slobody v dolnej polovici neupravenej trestnej sadzby v trvaní 24 mesiacov. Vzhľadom na to, že obžalovaný je špeciálny recidivista, teda dopúšťa sa opakovane rovnakej trestnej činnosti a vyživovaciu povinnosť si neplní ani po tom, čo bol z výkonu trestu odňatia slobody prepustený, súd má za to, že uloženie trestu v trvaní 2 roky je v jeho prípade na nápravu a polepšenie nevyhnutné, kedy opätovné uloženie trestu pri dolnej hranici súd nepovažoval za spravodlivé ani účinné. Súd ukladal obžalovanému nepodmienečný trest odňatia slobody, vzhľadom na predchádzajúce odsúdenie a uloženie nepodmienečného trestu.

Okolnosti, kedy

(i) ani výkon trestu odňatia slobody nemali vo vzťahu k osobe obžalovaného žiadny pozitívny vplyv na jeho nápravu,

(ii) úplný nezáujem obžalovaného o plnenie vyživovacej povinnosti ako aj o maloletú,

(iii) vyživovaciu povinnosť sčasti plní len pod hrozbou prebiehajúceho trestného konania,

(iv) v neplnení vyživovacej povinnosti pokračuje aj po tom, čo bol z predchádzajúceho výkonu trestu odňatia slobody podmiennečne prepustený

(v) na verejnom zasadnutí v konaní o podmiennečnom prepustení uviedol, že má zabezpečenú prácu, súd viedli k záveru o nutnosti uloženia nepodmienečného trestu odňatia slobody. Takto určeným nepodmienečným trestom je podľa názoru súdu dostatočne možné vyjadriť závažnosť konania obžalovaného, zároveň dosiahnuť i naplnenie účelu trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. ako i požiadavku spravodlivého potrestania páchatel'a, ktorá je vyjadrená v § 1 Tr. por.

Súd z hľadiska druhu trestu posudzoval tiež možnosť uloženia tzv. alternatívneho trestu, teda trestu nespojeného s odňatím slobody. V tomto smere súd vychádzal zo závažnosti spáchaného trestného činu. Závažnosť trestného činu určuje sám zákonodarca, a to stanovením rozpätia trestnej sadzby a tým, že jednotlivé trestné činy, podľa stanovenej trestnej sadzby a formy zavinenia, zaraďuje medzi prečiny, zločiny, prípadne obzvlášť závažné zločiny. Tomuto zaradeniu potom zodpovedá buď možnosť súdu ukladať rôzne druhy trestov, prípadne povinnosť súdu uložiť trest odňatia slobody. Pri prejednávanom trestnom čine stanovuje zákonodarca základnú trestnú sadzbu v rozpätí jeden až päť rokov. Už týmto ho zákonodarca zaraďuje medzi prečiny (§ 10 ods. 1 písm. b) Trestného zákona), avšak podstatným tu je hlavne to, že stanovením rozpätia trestnej sadzby, zaradil zákonodarca tento trestný čin medzi menej závažné trestné činy, čo možno vyvodit' z toho, že za jeho spáchanie nemusí súd povinne vôbec ukladať trest odňatia slobody (§ 34 ods. 6 Trestného zákona argumentum a contrario). Trestom odňatia slobody sa tu má na mysli nielen jeho nepodmienečná forma, ale aj prípadné podmiennečné odloženie výkonu trestu odňatia slobody. Súd za spáchanie prečinu podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona môže preto uložiť dokonca len samostatné alternatívne tresty ako napríklad peňažný trest, trest povinnej práce, trest zákazu činnosti a podobne. Z uvedených skutočností preto súd uzatvára, že prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona nie je podľa zákonodarcu tak typovo závažným trestným činom, aby určil súdu povinnosť ukladať pri ňom trest odňatia slobody. Pri zvažovaní druhu trestu je teda nutné vychádzať, okrem závažnosti spáchaného prečinu, či osoby obžalovaného aj z toho, že trest odňatia slobody je trestom ultima ratio (poslednou a krajnou možnosťou), ktorý môže súd uložiť len vtedy, ak iné druhy trestov, nemôžu celkom zjavne viesť k náprave obžalovaného.

V tomto smere súd vychádzal z toho, že obžalovaný sa síce dopustil protiprávneho skutku, pričom išlo o typovo menej závažný trestný čin, avšak obžalovaný tento trestný čin začal páchať napriek jeho

predchádzajúcim odsúdeniam a uložený nepodmienečné tresty. Teda obžalovaný nepreukázal žiadnu mieru nápravy v súvislosti s predchádzajúcimi odsúdeniami, naopak predchádzajúce odsúdenia na podmiennečne odložený trest odňatia slobody alebo nepodmienečne uložený trest odňatia slobody nemali na obžalovaného želaný výchovný vplyv. Súd vychádzajúc z uvedených okolností odmietol uloženie menej represívneho tzv. alternatívneho trestu pre zjavnú nespôsobilosť takéhoto trestu priaznivo pôsobiť na správanie obžalovaného. Vzhľadom na uvedené, súd dospel k záveru, že jediný druh trestu, ktorý môže viesť obžalovaného k náprave a k predchádzaniu ďalšej trestnej činnosti z jeho strany je trest odňatia slobody.

Vzhľadom k tomu, že obžalovaný bol v posledných 10-tich rokoch pred spáchaním prejednávanej trestnej činnosti vo výkone trestu odňatia slobody, boli formálne splnené podmienky na jeho zaradenie na výkon trestu do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Súd záverom dodáva, že vyvodu trestnoprávnej zodpovednosti v tejto veci nebránil ani tzv. materiálny korektív v zmysle § 10 ods. 2 Tr. zák., keďže s poukazom na spôsob spáchania činu a jeho následok je stupeň závažnosti činu vyšší ako nepatrný.

Skutkovú vetu tohto rozsudku súd čo do výšky zameškaného výživného upravil v zmysle § 122 ods. 13 Tr. zák.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho oznámenia prostredníctvom Okresného súdu Trnava na Krajský súd v Trnave. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku. V písomne podanom odvolaní treba uviesť, proti ktorým výrokom odvolanie smeruje, a či smeruje aj proti konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo. Odvolanie prokurátora, odvolanie, ktoré podáva za obžalovaného jeho obhajca, ako aj odvolanie, ktoré podáva za poškodeného alebo za zúčastnenú osobu ich splnomocnenec, musí byť zároveň odôvodnené tak, aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozsudok napáda a aké chyby sa vytýkajú rozsudku alebo konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo. Oprávnená osoba sa môže vzdať práva podať odvolanie. V prospech obžalovaného môžu rozsudok odvolaním napadnúť i príbuzní obžalovaného v priamom rade, jeho súrodenci, osvojiteľ, osvojenec, manžel a druh. Obžalovaný môže výslovne vyhlásiť, že nesúhlasí s podaním odvolania v svoj prospech jeho príbuznými v priamom rade, jeho súrodencami, osvojiteľom, osvojencom, manželom a druhom. Odvolanie má odkladný účinok.